

Рэктар і яе Alma mater

Рэктарам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў не так даўно стала Аліна КОРБУТ. Супрацоўнікі ўстановы (пра гэта нам вядома дакладна) былі задаволены: адказную пасаду заняў не чалавек збоку, а свой, даўно вядомы. Аліна Анатолеўна прайшла ва ўніверсітэцкіх сценах усё прыступкі: і навучальныя — была студэнткай, аспіранткай, і кіруючыя. Да нядаўняга часу яна працавала першым прарэктарам. Так што кар'ерны рост — цалкам заканамерны і лагічны. Таму рэдакцыя "К" вырашыла не губляць час і пазнаёміцца з рэктарам як мага бліжэй. Забягаючы наперад, зазначым: сустрэча адбылася, як кажуць палітыкі, пры выключным задавальненні абодвух бакоў — на вышэйшым узроўні ўзаемадаверу і ўзаемакарысці.

Яўген РАГІН / Фота Юрыя ІВАНОВА

Творца пра творцу

БЫЦЬ ПЕСНЯРОМ ЭПОХІ

"Дзякуючы творам Леаніда Шчамялёва, мы быццам заглядаем у душу чалавека, і праз яго барацьбу, шчасце, надзею, веру, смутак увачавідкі адчуваем рытмы часу," — напярэдадні юбілею народнага мастака пра сябра піша Барыс Крэпак.

Ст. 15

Art-блог

СУЧАСНАЯ РЭВІЗІЯ "РЭВІЗОРА"

"К" дачакалася "Рэвізора" ў Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы і ўпэўнілася, што і праз 160 гадоў усё гэтак жа трапна гучыць гогалеўскае слова.

Ст. 8

Соцыум

СКАЛІЁЗ ЯК ХВАРОБА ПРАФЕСІІ?

Што рабіць, калі ў дзіцёнка скаліёз і расстаца з харэаграфіяй неабходна ўжо будучай балерыне або майстру спорта?

Ст. 4 — 5

Заканчэнне — на старонках 6 — 7.

Рэктар БДУКІМ Аліна Корбут, прарэктар па навуковай дзейнасці Віктар Языковіч (злева), дырэктар Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Аляксандр Філіпаў.

(Заканчэнне.)

Пачатак на старонцы 1.)

— Хачу выказаць удзячнасць нашай “Культуры”. — пачала гаворку Аліна Корбут, — за тое, што дэталёва на яе старонках з’явілася больш за сорак неабліглых публікацый пра Універсітэт. Вельмі хачелася б, каб далейшыя стасункі сталі больш сістэмнымі і адлюстроўвалі ўсе кірункі нашай дзейнасці. Увогуле, асноўныя праблемы галіны культуры заўсёды звязаны з падрыхтоўкай кадраў...

Далей Аліна Анатольеўна зазначыла, што ва Універсітэце яна, можна сказаць, вырасла: студэнтка, аспірантка, выкладчыца, старэйшая выкладчыца, дацэнт кафедры педэдагогікі сацыякультурнай дзейнасці, намеснік дэкана, дэкан факультэта завочнага навучання, першы прарэктар, рэктар. Ніколі не мела яна кар’ерных амбіцый, але, відавочна, мы не можам праграмаваць асабістае жыццё, сваю працу. Аліна Корбут вельмі паважае свой Універсітэт — не толькі як alma mater, але і як нацыянальны адукацыйны, навуковы, выхавальны і інтэлектуальны цэнтр для нашай творчай моладзі. Па яе словах, галоўная задача ўстаноўвы — вывучэнне, развіццё, захаванне дысплёнаў і развіццё нацыянальнай традыцыйнай культуры. Аднак, на сёння толькі гэтым абмяжоўвацца нельга. Пад пільнай увагай — і новыя практыкі, практыкі, гэтыя сучаснага мастацтва. Спалучэнне яго з традыцыйнай культурай — задача найпершая. І па многіх спецыяльнасцях і спецыялізацыях можна адсачыць гэтыя працэсы. Не менш важны накірунак развіцця — міжнароднае супрацоўніцтва.

— Каб падтрымліваць імідж сучаснага ўніверсітэта, — працягвала Аліна Корбут, — мы выходзім на міжнародны рынак, павышаем эксперт адукацыйных паслуг. Абменьваемся

“У мяне ніколі не было кар’ерных амбіцый”

Рэктар БДУКІМ — пра навуку, кадры і будучыню установы

студэнтамі і выкладчыкамі, нарошчваем маштабы замежных стажыровак. У нас — 125 дамоў з універсітэтамі розных краін. Гэта Кітай, Казахстан, Расія, Украіна, Польшча, Італія... На сёння — 450 замежных студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў — каля 13 — 14 працэнтаў ад агульнага кантынгенту. Асобны гонар — наяўнасць дысертацыйных саветаў па абароне кандыдацкіх і доктарскіх работ. Таму Год навукі прайшоў вельмі плённа. Адбылося 16 абарон дысертацый, у тым ліку, абараніліся і пяць кітайскіх аспірантаў. Паводле абноўленага рэйтынгу Webometrics, Універсітэт узняўся на чатыры пазіцыі і сярод 57 нашых ВНУ займае 18 месца. Для нас гэта прэстыж, бо мы не класічны, а профільны ўніверсітэт.

— З чаго пачалі рэктарскую дзейнасць?

— З баявога хрышчэння — акрэдытацыі ВНУ за апошнія пяць гадоў. Яна

аказалася першым выпрабаваннем. Потым была правёрка адпаведнасці якасці адукацыі. Пасля прафсаюзы правяралі ахову працы. Прышлось засвоіць усю фінансаво-гаспадарчую дзейнасць. Вось такая свесасаблівая школа маладога байца ў мяне атрымалася. А ўвогуле, для любога кіраўніка самае галоўнае, як палітыка, — гэта кадры, фінансы, прасоўванне ўстановы на рынку знешнім і ўнутрым. За гэта ў першую чаргу і ўзялася. Хаця з кадрамі ў нас сітуацыя неаблая, добры рэзерв створаны яшчэ пры папярэднім кіраўніку. Стараемся пераёмнасць захоўваць. Галюем на кафедрах змену. Нам вельмі важна рыхтаваць самаім сабе навукова-педагагічныя кадры.

— Ваш сайт мае і версію на кітайскай мове. Вы абраны ганаровым прафесарам аднаго з кітайскіх універсітэтаў. Які карысны досвед можна пазычыць у кітайскіх сяброў?

— Кітайцы — вельмі арганізаваны, працаздольны народ. У Кітаі — сталая школа народна-песеннага, народна-інструментальнага мастацтва. Нашы выкладчыкі там стажыруюцца і пастаянна прывозяць дадому імпрызі новыя ў метадны выкладання. Мы стварылі сумесны акадэмічны хор. Кітайскія студэнты знаходзяцца ў складзе нашых аркестраў. Словам, узаемаўплыў — вельмі сур’ёзны. І дысертацый шмат, якія створаны менавіта на стыку дзвюх культур. Рыхтуем сёлета сумесны музычны фестываль, у якім будуць заняты нашы школы мастацтваў. Каля сотні гасцей чакаем і з Кітая. Мяркую, што фестываль пройдзе летам. Тут яшчэ і прафарыентацыйны нюанс. Кітайскія старшакласнікі пазнаёмяцца з Універсітэтам, Мінскам — і, магчыма, хтосьці захоча стаць нашым студэнтам...

— Наны абітурыенты на фоне кітайскіх выглядаюць горш?

— Не магу так сказаць. Большага да нас паступаюць вельмі таленавітыя маладыя людзі. У працэсе навучання іх трэба толькі накіроўваць. Ёсць, натуральна, тэлы, майстэрства якіх трэба пастаянна ашліфоўваць.

— Конкурсы пры паступленні не знізіліся?

— На пэўныя спецыяльнасці нават выраслі. Штогод вывучаем рынак, прагназуем запатрабаванасць спецыяльнасцяў праз чатыры гады — пачас выпуску. Гэта няпер вельмі строга адсочнаенна. Мы ў дадзеным сэнсе — самаарганізаваныя. Так што імкнёмся прагназаваць будучыню.

— У гэтым плане ці ёсць прэтэнзіі да раённых адзе-

— Які працэнт вашых выпускнікоў застаецца на першым працоўным месцы, а які знікае пасля адпрацоўкі?

— Большая частка застаецца. Шэраг выпускнікоў разбіраюць дзяржаўныя калектывы, нашы базавыя арганізацыі.

— Між тым, кадраная праблема ў маштабах раёнаў існуе і нязменна ўскладняецца. Практыкі без спецыяльнай адукацыі сыходзяць на пенсію, пасады сельскіх работнікаў культуры там-сям займаюць людзі без адукацыі і вонуты. Нават таленавітых дзяцей банкі часам адгаворваюць паступаць да вас, бо ў перспектыве іх чакае малы заробак.

лаў ізаляцыйнай работы, культуры і на справах моладзі?

— Пры размеркаванні ў нас заўжды прысутнічаюць прадстаўнікі гэтых адзелаў. Ёсць спецыяльнасці, за якія літаральна бойка ідзе. Пабыўаў студэнт на практыцы, работнікі культуры паглядзелі, на што ён здольны, у выніку — тры заяўкі на гэты выпускнік. Натуральна, мы глядзім, які заробак будзе ў такога маладога спецыяліста, якое жыллё, як будучы рэалізуюцца ягоныя магчымасці. На працягу апошніх гадоў у нас 100-працэнтнае размеркаванне. Так што асаблівых праблем, дзякуючы богу, няма.

— Але ж мала дзе ў раёнах маладым работнікам культуры прапаноўваецца жыллё, нават інтэрнаты ёсць далёка не паўсюды.

— Тады дамаўляемся з уладамі такіх раёнаў, каб установы часткова кампенсавалі арэнднае жыллё. Гэта не так дорага ва ўмовах раёнаў.

Па вашым меркаванні, прафарыентацыя ў раёнах ладзіцца не на належным узроўні?

— Каб мы думалі толькі аб высокіх заробках, усе б вучыліся на праграмастаў і працавалі ў ІТ-сферы. І твораў не было б! Калі ў дзіцяці ёсць здольнасці і жаданне развіваць талент, ставіць яму нейкія задачы тут — злучыцца. Большасць нашых абітурыентаў — людзі матываваныя. Пастаянна ладзім анкетаванне сярод пераможцаў і пераможцаў і пераконваемся, што яны зрабілі свядомы жыццёвы выбар. Што тычыцца прафарыентацыі і ступені яе эфектыўнасці... Тут можна пагаджацца і не пагаджацца з нейкімі традыцыйнымі, класічнымі формамі працы. Мы ж больш актыўна пачалі наведваць рэгіёны. Дзейнічае рада па прафарыентацыі, наладжаны рэгулярныя выезды у пэўныя абласныя і раённыя цэнтры. Вось яе сябры на графіку працуюць месяц.

скажам, на Віцебшчыне, наступны — на Гомельшчыне... Задача не толькі ў тым, каб распаўсюдзіць рэкламныя матэрыялы, паказаць відэаролік ці падумаць сутнасць той ці іншай універсітэцкай спецыяльнасці. Мы выязджаем з мастацкімі калектывамі, з канцэртнымі нумарамі. А пасля феэрычных выступленняў студэнты сыходзяць са сцэны і размаўляюць з дзецьмі і іхнімі бацькамі. Гэта самы пераканаўчы аргумент для тых, хто яшчэ сумняваецца, і мінулы год пераканаў нас у эфектыўнасці менавіта такой формы працы. На пэўныя спецыяльнасці конкурэ панасяўся, практычна няма і адлічэнняў па прычыне не правільнага выбару прафесіі. Актыўна пазіцыянуем сябе і ў сацыяльных сетках.

— Але ў сельскім клубе і бібліятэцы пакуль не сустрэнеш работніка са спецыяльнай вышэйшай адукацыяй. Ці наступяць такія часіны? Вашы студэнты ці не з першага курса знаходзяць у сталіцы падпрапоўку, на сталічнае месца працы і арыентуюцца. У крайнім выпадку працуюць у абласных ці раённых цэнтрах. Сяло — як імя няведаная?

— Гэта не зусім так. Калі ёсць зикання і годныя

— У многіх раёнах работнікі культуры жывуць у райцэнтрах, а працуюць па раёне. Некаторыя студэнты абсалютна не знаёмыя з вясковым побытам. Можаданна ехаць працаваць на сяло было б большым, калі б студэнты, пачынаючы з першых курсаў, ездзілі б на практыку ў канкрэтную вёску, а па яе вышкіх стваралі б курсавыя работы, якія б перараслі ў дыпломныя, а потым — і ў аўтарскі праект? І студэнт прывычаўся б да вёскі, і вёска — да яго.

— Нашы фалькларысты і рэжысёры масавых святаў робяць такія дыпломныя работы. Іншая справа ў тым, што мы таксама прымаем заяўкі на праходжанне практыкі. Вось колькі ёсць такіх заявак, столькі мы і задавальняем. Нават студэнта знаходзім, які жыве недзе паблізу ад месца будучай працы. І дамову адпаведную складаем.

— Інстытут культуры Беларусі стаў Інстытутам навышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў ды увайшоў у структурны склад БДУКІМ. Наколькі эфектыўнай аказалася такая аптымізацыя?

— Гэта ўжо другое па ліку далучэнне. Пра першае нічога не скажу. А пры другім былі пэўныя складанасці. Маю на ўвазе

рачэння функцый, а за кошт скарачэння кіруючага персаналу. Такім чынам заробак сённяшніх супрацоўнікаў Інстытута ўзняўся, у сярэднім, працэнтаў на трыццаць, і людзі, безумоўна, гэта адразу адчулі. Аляксандр Анатольевіч запэўніў, што ў перспектыве магчыма і актыўнаць іншых мерапрыемстваў — рэспубліканскіх конкурсаў сярод клубных устаноў і аўтаклубаў. Галоўнае, каб былі адпаведныя запыты з боку заказчыкаў: абласцей і раёнаў. Караней, Інстытут "усынавілі" і імкнуцца са свайго боку імкнуцца гэта працяг асочнаць ды асвятляць.

— Пры дапамозе кафедры менеджменту саныяль-

— Зноў гаворка пра раённую ініцыятыву, на якую — хранічы брак. Якімі метадамі магчыма яе стымуляваць?

— Сёння ўжо ішла гаворка аб прафесійных конкурсах. Гэта пудоўная матывацыя для нашых работнікаў культуры. Тут трэба добра падумаць і адрадыць тое, што дала калісьці належны эфект. Якімі б прывабнымі не былі новыя формы дзейнасці, але і ад традыцыйных не варта адмаўляцца.

Пра навуковае забеспячэнне культуры гаворка годна яго ўтрымліваць. "К" са свайго боку імкнецца гэта працяг асочнаць ды асвятляць.

Падчас сустрэчы.

Фота Юрыя ІВАНОВА

Неўзабаве ля галоўнага корпуса Універсітэта плануецца ўсталяваць сімвалічную скульптуру. Якую канкрэтна, пакуль вырашаецца. Зразумела, што гэта павінен быць сімвал культуры і мастацтва Беларусі.

прапановы з боку сельскіх устаноў культуры, нашы выпускнікі едуць туды. Акрамя таго, ёсць мэтанікі, якія навучаюцца на наставе трохбаковых дамоў паміж заказчыкам кадраў, ВНУ і студэнтам, і свае ўмовы мы выконваем. Усе заяўкі ад раёнаў даўжды выдаваліся. Зыходзячы з кадравых запатрабаванняў, фарміруем агульную лічбу прыёму. У 2016 годзе набіралі шэнь мэтанікаў, летась — дзевяць. Тут такая небяспека ёсць. Мэтанікі ідуць на-за конкурсам. Часам у больш таленавітага абітурыента, які паступае на агульных правах, іншым разам зніжаюцца шансы паступіць. Мы павінны абяспечыць галіну кадрамі, але і ўсяляк абараняем інтарэсы нашых выпускнікоў. У аграгарадках, дзе створаны належныя ўмовы для працы і жыцця, праблем з кадрамі не існуе. У маленькіх вёсках, пра якія вы кажаце, такіх умоў менш. Ёсць праблема і з кадрамі.

чалавечы фактар, запярэджэнне штатнага раскладу. Юрыдчыны адрае стаў адзіным. Людзі, натуральна, хваліліся: што іх чакае? Хто стане кіраўніком? Што будзе з заробкам? Як праіццю інтэграваць Інстытут у структуру БДУКІМ? Пераканана, што ўсе гэтыя цяжкасці пераходнага перыяду мы паспяхова пераадолелі.

Дырэктар Інстытута навышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Аляксандр Філінаў, які таксама прысутнічаў на сустрэчы, дадаў, што змены насілі толькі пазітыўны характар. Адразу пачалі з рамонта корпуса. Да навуцальнага працэсу далучаны і выкладчыцкі склад БДУКІМ, а таксама — тэхнічныя магчымасці ўніверсітэта. На бюджэтнай і на платнай аснове цяпер займаюцца каля двух тысяч слухачоў. Захаваліся і іншыя функцыі Інстытута: выдленне шэрагу інфармацыйных рэсурсаў (баз дзменных). Аптымізацыя адбылася не за кошт ска-

Каб мы думалі толькі аб высокіх заробках, усе б вучыліся на праграмістаў і працавалі ў ІТ-сферы. І творцаў не было б! Калі ў дзіцяці ёсць здольнасці і жаданне развіваць талент, ставіць яму нейкія засланы тут — злачынства.

на-культурнай дзейнасці, якой кіруе Алена Макарава, на старонках "Культуры" цягам мінулага года публікаваліся матэрыялы пад рубрыкай "Лабараторыя", дзе гаворка ішла пра тое, што з навейшых сусветных практык навука прапапоўвае культуры. Адзін са шматлікіх лапанасціў, "народжаных" на кафедры, так і называецца: "Тэхналогіі культуры-дасугавай дзейнасці". На наш погляд, такую кніжку павінен мець кожны работнік культуры краіны. А наклад яе — толькі 160 асобнікаў...

— Калі ёсць такая патрэба, наклад будзе паўтораны. А для гэтага адрагнёнаў патрабны хоць адзін ліст з просьбай даслаць такі дапаможнік.

і перападрыхтоўкі кадраў таксама распаўсюджаюць слухачам пра новыя тэхналогіі культурнай дзейнасці.

— Аліна Анатольеўна, некалькі слоў пра ваш савет па грамадскіх сувязях, якім кіруе наш былы калега Юры Іванов.

— У яго ўвайшлі значныя дзеянні культуры і мастацтва краіны — наша нацыянальная эліта. Творцы рэгулярна ладзяць сустрэчы са студэнтамі, праводзяць майстар-класы, далучаюць моладзь да творчага працэсу. Гэта вельмі патхняе нашых юнакоў і дзяўчат. Савет нават актыўна фінансавыя прыцягвае. Такім чынам ўзнікла мемарыяльная аўдыторыя Уладзіміра Мулявіна, дзе праходзяць змяткі. Не-

пры напярэдням кіраўніцтве Універсітэта, скіравалі нашу дзейнасць на практыкарыентаванае навучанне студэнтаў. Яны ці не з першага курса ўцягнулі ў практычную, прафесійную дзейнасць (канцэрты, музыкі). У гэтым кірунку мы і будзем развівацца. Пастаянна шукаем новыя металы — цяпер вось абмяркоўваем магчымасці дыстанцыйнага навучання.

Канешне, штосьці пастаянна будзе мяняцца. У гэтым ліку і колькасць студэнтскага кантынгенту. Завочная форма навучання, безумоўна, патрэбна, але не па такіх спецыяльнасцях, як, скажам, харэограф. Тут, пагадзіцеся, неабходна поўнае ўключэнне ў працэс вучобы.

ўзабаве ля галоўнага корпуса Універсітэта плануецца ўсталяваць сімвалічную скульптуру. Якую канкрэтна, пакуль вырашаецца. Зразумела, што гэта павінен быць сімвал культуры і мастацтва Беларусі. Будзем спадзявацца, менэнагаў для рэалізацыі дадзенага праекта таксама адшукае савет па грамадскіх сувязях.

— Мы гаварылі пра перспектывы нацыянальнай культуры. А якімі бачыцца перспектывы ўніверсітэцкай? Ва ўмовах нестабільнай рынкавай эканомікі, яшчэ больш нестабільнай аптымізацыі, калі няўхільна знікаюць установы культуры, а ўслед за імі — і вёскі, наколькі дакладна акрэслівае Універсітэт тактыку і стратэгію свайго развіцця?

— Пра рынкавую эканоміку і аптымізацыю сеткі устаноў культуры. Гэтыя працэсы, безумоўна, закруцілі і нас. З 1 студзеня ў нас зацверджаны таксама новы штатны расклад. Скарацілі адміністрацыйны апарат. Студэнты гэтых змен не адчулі. Ніяк не напярэду і навучальны працэс. Пры гэтым мы не адстаём ад часу. Лічу, што тыя пазітыўныя змены, якія адбыліся

Каб застацца сапраўдным цэнтрам захаванасці нацыянальнай культуры, па-ранейшаму будзем рыхтаваць фалькларыстаў, прыкладзем намаганні, каб адкрыць адпаведную спецыяльнасць у магістратуры. Заканчываць будзем будоўлю спартыўна-культурнага цэнтра, зробім бягучы рамонт корпусоў і інтэрнатаў. І будзем усяляк зарабляць для гэтага грошы. Не толькі канцэртнымі мерапрыемствамі — і праз прадзюсарскі цэнтр "Арт-мажор". Развіццё міжнародных стасункаў, эксарт адукацыйных паслуг — таксама ўмова для нас абавязковая. Для таго, каб заставацца для іх цікавымі, два гады таму адкрылі магістратуру па мастацтвазнаўстве з выкладаннем на англійскай мове. Зараз вывучаем пытанне стварэння англамоўнай магістратуры па культуралогіі. Словам, будзем працаваць і пастараемся рабіць гэта якасна. Будучыня ўяўляецца мне аптымістычнай.

Пытанні задавалі Ілья СВІРЫН, Дар'я АМЯЛЬКОВІЧ, Настасся ПАНКРАТАВА, Юры ЧАРНЯКЕВІЧ, Яўген РАГІН.